

Výuka ošetrovatelství v cizím jazyce metodou CLIL

Autorka: Mgr. Markéta Palková RS., odborná učitelka (tč. na MD) Střední zdravotnická škola Beroun, Mládeže 1102, Beroun 2, 266 01 Beroun, tel.: 311 623 527, mpalkova@email.cz, mobil:727912729

Výuka ošetrovatelství v cizím jazyce metodou CLIL

Moderní výuka ošetrovatelství v cizím jazyce na středních zdravotnických školách není v ČR zcela běžná. Střední zdravotnická škola Beroun se již několik let zabývá unikátním projektem výuky ošetrovatelství v angličtině. Zapojením školy do vzdělávacího programu Erasmus +, bylo dosaženo potřebné úrovně jazykových znalostí a osvojení moderních výukových metod, především metody CLIL u dvou odborných a dvou všeobecných učitelek. Díky tomu škola v současnosti rozšiřuje výuku i o ošetrovatelství v němčině.

Představení CLIL metody

CLIL je anglická zkratka Content and language integrated learning. Jedná se o vyučovací metodu založenou na výuce školního předmětu prostřednictvím cizího jazyka, takže žák si osvojuje znalosti a dovednosti v obou předmětech současně. Poprvé byla metoda popsána již v roce 1997 ve Finsku, ale v ČR se rozšiřuje až v posledních letech. Prakticky je možné využít metodu v rámci hodiny cizího jazyka kdy je probráno odborné učivo nebo naopak v odborném předmětu, kdy odborný učitel vyučuje buď celou hodinu nebo část hodiny v cizím jazyce.

Cíl výuky metodou CLIL

Hlavním cílem je umět cizí jazyk opravdu použít. Proto je velmi důležitý nácvik a aplikace na životní situace. Konkrétně se jedná o aplikaci jazyka na situace týkající se zdravotníka a nemocného, případně rodinného příslušníka. Cílem výuky ošetrovatelství v cizím jazyce je příprava našich žáků na komunikaci s pacientem cizincem v českých podmínkách. Zároveň je má výuka připravit na komunikaci s pacienty i zdravotníky v zahraničí, se kterými se mohou setkat na zahraničních exkurzích, stážích nebo pracovních pobytech.

Příprava učitelů

V rámci vzdělávacích mobilit pedagogických pracovníků absolvovaly v roce 2016 celkem čtyři učitelky studijní pobyty ve Velké Británii a v Německu. Za každý jazyk se pobytů zúčastnila vždy odborná a všeobecná učitelka, čímž zlepšily nejen své znalosti anglického a německého jazyka, v rozsahu jazykových znalostí na úrovni B1-C1, ale rozšířily své odborné znalosti v oblasti ošetrovatelství. Největším přínosem projektu však byl praktický nácvik výukové metody CLIL, kterou posléze aplikují do výuky. Tento projekt byl realizován za finanční podpory programu Erasmus+ Evropské unie.

Průběh výuky na naší škole

Výuka je zaměřena na konverzaci a rozšíření slovní zásoby především formou frází. Dále se zaměřuje na praktické využití při běžných ošetrovatelských činnostech sester a

zdravotnických asistentů. Předmět je samozřejmě úzce propojen se všeobecnou výukou jazyků. Vzhledem k tomu, že je mu přidělena pouze hodinová dotace týdně u žáků ve třetích ročnících, je potřebná gramatika probírána v běžných hodinách cizích jazyků. Při hodinách ošetrovatelství v angličtině nebo němčině je potom gramatika procvičována prakticky a na příkladech z praxe. Škola nabízí i semináře zdravotníkům z partnerských nemocnic, kde probíhají odborné praxe. Ty jsou zaměřeny především na základní komunikaci s pacientem cizincem.

Některé konkrétní aktivity používané ve výuce

Aktivita „Popadni to!“

Ke hře se používají kartičky, na kterých je napsané slovo česky a na druhých německy. Je možné použít i kartičky s odbornými výrazy (latinsky), čímž se zároveň trénuje i latina. Cílem je především upevnění slovní zásoby a trénování postřehu.

Hra má dvě kola. V prvním kole se na jeden stůl rozprostřou kartičky s českým výrazem. Všichni stojí okolo stolu, v dostatečné vzdálenosti, tak aby dosáhli na kartičky. Učitel nahlas německy vyslovuje postupně všechna slovíčka, která jsou na kartičkách. První, kdo správnou kartičku popadne, si ji nechá. Hra se hraje tak dlouho, dokud na stole nebude žádná kartička. Vyhrává ten, který má největší počet kartiček.

V druhém kole se na stůl rozloží kartičky s německými výrazy. Toto kolo se hraje stejně jako první kolo. Aby zůstal jen jeden vítěz, může si každý žák počet kartiček z obou kol sečíst a tak určíme konečného vítěze.

Aktivita „Lotto“

Slouží opět k rozšíření a procvičení slovní zásoby

Hrát mohou skupinky, dvojice nebo i jednotlivci. Každá skupinka (jednotlivec, dvojice) dostane jednu barevnou tabulku s devíti českými názvy nebo frázemi. Vyučující má kartičky rozstříhané v cizojazyčné verzi, bere z hromádky kartičku po kartičce a říká nahlas slova na nich obsažená. Žák, který toto slovo má na tabulce s českými výrazy se přihlásí a kartičku s německým slovem nebo frází si položí na české slovo v tabulce. Vyhrává ten, který bude mít všechna česká políčka v tabulce překrytá německými. V kartičkách se záměrně některá slova opakují, kartičku dostane v tomto případě žák, který se dříve přihlásí. Hrát je možné i opačně, tzn. na cizojazyčně psanou tabulku doplňují žáci české kartičky.

Hraní scének

Slouží k motivaci, rozšíření slovní zásoby a uplatnění slovní zásoby v reálných situacích. Aktivitu zařazujeme až po předchozím probrání slovní zásoby.

Žáci ve dvojicích až trojicích dostanou přidělené role (pacient, sestra, rodinný příslušník, dispečer ZZS,...) a zadání scénky, kterou mají sehrát (např. příjem pacienta do nemocnice a sepsání anamnézy nebo předání raněného posádce záchranné služby). Pro pokročilé může být zadání scénky v cizím jazyce. Protože už žáci znají odbornou stránku z jiných předmětů (první pomoc, ošetrovatelství, ošetřování nemocných) mají jen několik málo minut na přípravu. Komunikují výhradně v cizím jazyce. Ostatní žáci si zapisují čemu ze scénky porozuměli, případně co nebylo úplně správně (obsahově i jazykově). Na závěr se celá scénka

zhodnotí učitelem i ostatními žáky. Tato aktivita je časově náročná avšak díky reálným situacím a používaným frázím velmi přínosná.

Závěrem

Přestože je metoda poměrně efektivní a má svoje výsledky, je nutno zmínit jednu nevýhodu a to je časová náročnost na učitelovu přípravu. Konkrétně pro výuku ošetrovatelství v cizím jazyce touto metodou není k dispozici žádný česky psaný materiál a proto jsou vyučující odkázáni na zahraniční zdroje a zkušenosti kolegů.

Zdroje:

CLIL [online]. Národní institut pro další vzdělávání, [2016-10-12]

Benešová, Barbora. Metoda clil: krátký pohled do historie, využití metody clil v Evropě, přínosy a úskalí používání metody clil ve výuce. ZČU v Plzni, Ústav jazykové přípravy. [online]Dostupné na: <http://clil.nidv.cz/dokument2html>, [2017-02-12]

Obrázky:

zdroj autorka